

SÈRIE 1

Exercici 1

1. D
2. B
3. D
4. B
5. A

Exercici 2

A. Qüestions analítiques

1. B
2. C
3. A
4. D

B. Anàlisi estructural i estilística

1.

L'estructura hauria de correspondre al model:

A (8 compassos) - B (8 compassos) i repetició (amb ornamentacions) d'A - B] //

C (8 compassos) - D (8 compassos) i repetició (amb ornamentacions) de C - D.

Si identifiquen correctament l'estructura, tenen 1 punt. És necessari que s'indiqui que cadascuna de les parts té el mateix nombre de compassos o de la mateixa durada. No és necessari donar la xifra exacta dels compassos.

Ha de quedar clar que aquest moviment té una estructura binària, formada per la repetició de dues seccions. Tindran 0,5 punts si només identifiquen una estructura binària amb repeticions, i no s'especifiquen les parts internes.

Proves d'accés a la Universitat 2025, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

La primera part està formada per dues frases, de vuit compassos cadascuna, amb un final conclusiu. El baix d'aquesta primera part (A) marcarà l'estructura harmònica de les variacions: és un *ostinato*.

La segona part també té una estructura simètrica. Està formada per dues parts de vuit compassos cadascuna. La primera secció (C) acaba en modalitat menor (en mi menor), mentre que la segona secció (D) acaba amb la mateixa tonalitat major de l'inici: sol major. No és necessari identificar la tonalitat, però si l'identifiquen, caldrà vigilar que la resposta sigui coherent.

Es pot parlar de l'estructura rítmica de la primera secció (A), que està formada per una repetició d'una estructura rítmica derivada dels dos primers compassos. Aquest aspecte no és necessari, serà només un plus.

2.

La resposta ha d'identificar que es tracta de l'ària de les *Variacions Goldberg* de J. S. Bach. S'ha de relacionar amb el barroc. Es pot indicar que l'obra es va escriure per a clavicèmbal. Si només es respon una de les dues parts de la pregunta (obra o període estètic), s'obté 0,5 punts.

Tot i que no és necessari, la poden identificar com l'*Aria*, catalogada amb el BWV 988 (Clavier-Übung, part IV).

Aquesta obra va ser editada el 1741, durant els anys en què Bach va treballar a Leipzig (1723-1750). Consisteix en una ària, el tema, seguida de 30 variacions. L'obra completa acaba amb la repetició de l'ària. Va ser escrita per a un clavicèmbal de dos teclats. Segons el testimoni del biògraf de J. S. Bach (J. N. Forkel), les va compondre a petició del comte Hermann Karl von Keyserling perquè les toqués el seu clavecinista (Johann Gottlieb Goldberg), perquè, en escoltar-les, el comte pogués mitigar el seu insomni.

Es pot considerar com un plus en la puntuació que aquesta és una de les variacions barroques més conegudes. La versió al piano enregistrada per Glenn Gould, i que ara farà uns setanta anys, s'ha convertit en una de les interpretacions mítiques de tots els temps.

També es pot indicar que Bach s'inspirà en la seva composició en una xacona i 62 variacions, escrita anys abans per G. F. Händel (HWV 442). Aquesta qüestió seria també un plus que s'ha de valorar a l'hora de posar la nota.

Exercici 3

1.

L'obra més antiga és l'*Aria* de les *Variacions Goldberg*, mentre que la més recent és el *Nocturn op. 9, núm. 2* de Chopin. Si només s'indica l'ordre cronològic, s'obté 0,5 p.

Per obtenir 1 punt, cal que indiquin alguna de les qüestions següents:

- La complexitat de l'harmonia i la tècnica pianística, una mica més exigent a Chopin, mostra que es tracta d'una obra del romanticisme.
- La tipologia de l'ornamentació és més moderna en l'obra de Chopin.
- La versió que s'ha escoltat de l'*Aria* de les *Variacions Goldberg* és per a clavicèmbal, i està interpretada amb criteris històrics informats. La sonoritat en fa més evident la seva datació.
- La manera d'interpretar el *Nocturn* de Chopin és pròpia del romanticisme, buscant expressivitat, i emprant el pedal de ressonància per modificar el timbre, ampliar la sonoritat tot enriquint-la amb la ressonància de les notes, que en manté els acords i les notes unes damunt les altres.
- També es pot relacionar l'obra de l'exercici 2 amb el barroc, mentre que el *Nocturn* de Chopin s'identifica per l'estil, l'harmonia, els trets melòdics, la sonoritat i la interpretació amb el romanticisme.

2.

El *Nocturn op. 9, núm. 2* de Chopin conté més contrastos dinàmics, que van del forte al *pianíssimo*. L'*Aria* de Bach, en ser interpretada al clavicèmbal, mostra un perfil molt més equilibrat, sense les ressonàncies del piano i sense les gradacions de dinàmica. La manera d'ornamentar al clavicèmbal no aporta els mateixos contrastos dinàmics que es poden fer al piano.

Si només s'indica que l'obra amb més contrastos dinàmics és la de Chopin, sense cap explicació, s'obté un 0,5. Per arribar a 1 punt és necessària una argumentació al voltant de la complexitat del romanticisme, i que s'incideixi bé en la dinàmica, o en la seva relació amb l'harmonia, o la textura, les fluctuacions del tempo o sobre tot en les característiques del timbre de l'instrument, el piano. En el romanticisme aquest era un concepte fonamental.

3.

La resposta ha de justificar l'expressió emocional basada en la comparació de les dues obres, i en les diferències formals també comparades entre elles. Si només es parla de la forma, o només de l'expressió de l'emoció, s'obté 0,5. Per obtenir 1 punt convé una comparació entre elles, esmentant algun dels elements que s'indiquen tot seguit, sempre guardant coherència en l'argumentació.

L'ornamentació i els canvis de dinàmica són molt evidents en el *Nocturn* de Chopin, amb algun *ritenuto* en la interpretació. En canvi, a l'*Aria* de les *Variacions Goldberg* de Bach l'intèrpret no introdueix alteracions tant marcades a l'ornamentació, ni altera la dinàmica perquè el clavicèmbal no ho permet.

És important que la resposta defineixi les diferències d'estructures formals i l'expressió de l'emoció.

L'estructura de les dues obres és diferent. En el cas de Chopin, el *Nocturn* té una forma en 3 parts (A-B-A'), mentre que l'*Aria* de les *Goldberg* és bipartita (A-B (repetides) // C-D (repetides)).

En certa mesura Chopin feu servir recursos virtuoses en l'ornamentació i contrastos harmònics molt més marcats en comparació amb l'obra de J. S. Bach. A partir de l'ornamentació al piano, la modulació harmònica o els grans salts intervàl·lics de la melodia, el *Nocturn* augmenta l'expressivitat. En la interpretació de Chopin, els *ritenuti*, els petits *accelerandi* i altres gradacions de tempo augmenten l'expressivitat.

Exercici 4

1.

S'ha d'assenyalar la importància que la música té al monestir de Montserrat, en relació amb la manera similar de viure que tenia el grup Gong: en comunitat i allunyats del món de luxe i disbauxa que tenien altres grups de rock de l'època. S'hi poden afegir qüestions com l'estrany món del grup Gong, la seva provocació antisistema o la relació que hi podien trobar amb l'entorn de la muntanya de Montserrat. Per obtenir 1 punt, cal que s'argumenti de forma coherent la tria peculiar del lloc per portar a terme aquella *performance*.

2.

Pels membres de Gong, la música tenia capacitat de canviar el món d'una manera força surrealista, d'acord amb els corrents *hippies* de l'època. La resposta ha d'aclarir que ells anomenaven "acupuntura còsmica" aquesta capacitat catàrtica de la música, una explicació que podria ser complexa, o fins i tot surrealista, avui en dia. Si només s'indiquen aquestes qüestions, s'assoleix un 0,5.

Per arribar a 1 punt, cal afegir que en aquells moments la *performance* va ser una forma de provocació antisistema. Gong va ser un grup compromès amb l'esperit revolucionari del Maig del 68. A la segona part convindria afegir que, malgrat que fou una actuació discreta, hi hagué una implicació per part del monestir de Montserrat que va permetre la *performance*, posant-ho en el context de l'Espanya del final del franquisme, o els moviments socials de contestació al règim. També poden indicar que el públic es va mostrar respectuós i es va quedar fins al final del concert.